

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **V**   **ДИРЕКТИВА 2008/96/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**
от 19 ноември 2008 година
относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури
(ОВ L 319, 29.11.2008 г., стр. 59)

Изменена със:

		Официален вестник	
		№	страница дата
► <u>M1</u>	Директива (ЕС) 2019/1936 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 година	L 305	1 26.11.2019 г.

**ДИРЕКТИВА 2008/96/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И НА СЪВЕТА**

от 19 ноември 2008 година

**относно управлението на безопасността на пътните
инфраструктури**

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящата директива налага установяването и изпълнението на процедури за оценка на въздействието върху пътната безопасност, проверки за пътна безопасност, инспекции за пътна безопасност и оценки на безопасността на цялата пътна мрежа от страна на държавите членки.

2. Настоящата директива се прилага за пътища, които съставляват част от трансевропейската пътна мрежа, за автомагистралаи и други първокласни пътища, независимо дали се намират в етап на проектиране, строителство или експлоатация.

3. Настоящата директива се прилага също за пътища и проекти за пътна инфраструктура, които не са обхванати от параграф 2, разположени са извън градските райони, не обслужват имоти, граничещи с тях, и са завършени с финансиране от Съюза с изключение на пътищата, които не са отворени за общо движение на моторни превозни средства, например велосипедни алеи, или пътища, които не са проектирани за общо движение, например пътища за достъп до промишлени, селскостопански или горски обекти.

4. Държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива първокласните пътища, които са с нисък риск за безопасността, въз основа на надлежно обосновани причини, свързани с интензивността на движението и статистическите данни за произшествията.

Държавите членки могат да включат в обхвата на настоящата директива пътищата, които не са посочени в параграфи 2 и 3.

До 17 декември 2021 г. всяка държава членка уведомява Комисията за списъка на автомагистралите и първокласните пътища на нейна територия, а след това и за всички последващи промени в него. Освен това всяка държава членка уведомява Комисията за списъка на пътищата, изключени в съответствие с настоящия параграф от обхвата на настоящата директива или включени в него, а след това и за всички последващи промени.

Комисията публикува списъка на пътищата, за които е получила уведомление в съответствие с настоящия член.

5. Настоящата директива не се прилага за пътища в тунели, обхванати от Директива 2004/54/ЕО.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

▼ M1

1. „трансевропейска пътна мрежа“ означава пътните мрежи, определени в Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 1а. „автомагистрала“ означава път, специално проектиран и построен за автомобилно движение, който не обслужва имоти, граничещи с него, и който отговаря на следните критерии:
  - а) снабден е, с изключение на специални места или временно, с отделни пътни платна за двете посоки на движение, отделени едно от друго или чрез разделителна ивица, която не е предназначена за движение, или по изключение чрез други средства;
  - б) не се пресича на едно ниво нито с друг път, нито с железопътна или трамвайна линия, нито с велосипедна алея или пешеходна зона;
  - в) специално е проектиран като автомагистрала;
- 1б. „първокласен път“ означава път извън градските зони, който свързва големи градове или региони, или и двете, който принадлежи към най-високата категория пътища под категорията „автомагистрала“ в националната класификация на пътищата, в сила към 26 ноември 2019 г.;

▼ B

2. „компетентно образование“ означава всяка публична или частна организация, установена на национално, регионално или местно равнище, която участва в изпълнението на настоящата директива с оглед на компетентността си; включително органи, определени като компетентни образувания, които са съществували още преди влизането в сила на настоящата директива, ако отговарят на изискванията на настоящата директива;
3. „оценка на въздействието върху пътната безопасност“ означава стратегически сравнителен анализ на въздействието на нов път или на съществено изменение на съществуващата мрежа върху безопасността на пътната мрежа;
4. „проверка за пътна безопасност“ означава независима, подробна систематична проверка за техническа безопасност, свързана с проектните характеристики на пътен инфраструктурен проект, която обхваща всички етапи от планиране до начална експлоатация;

▼ M1

6. „класиране на безопасността“ означава класифициране на части от съществуващата пътна мрежа в категории в зависимост от тяхната обективно определена „заложена“ безопасност;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

▼ M1

7. „целенасочена инспекция за пътна безопасност“ означава целенасочено разследване с оглед установяването на опасни условия, недостатъци и проблеми, които увеличават риска от произшествия и наранявания, въз основа на посещение на място на съществуващ път или пътен участък;
- 7a. „периодична инспекция за пътна безопасност“ означава обичайна периодична проверка на характеристиките и недостатъците, които налагат работи по поддържане от съображения за безопасност;

▼ B

8. „насоки“ означава мерки, приети от държавите-членки, в които се определят стъпките, които трябва да се следват, и елементите, които трябва да се вземат предвид при прилагане на предвидените в настоящата директива процедури за безопасност;
9. „инфраструктурен проект“ означава проект за изграждане на нова пътна инфраструктура или за значителна промяна на съществуваща мрежа, която оказва въздействие върху пътния поток;

▼ M1

10. „уязвими ползватели на пътя“ означава немоторизирани ползватели на пътя — включително по-специално велосипедисти и пешеходци — и ползватели на двуколесни моторни превозни средства.

▼ B*Член 3***Оценка на въздействието върху пътната безопасност за инфраструктурни проекти**

1. Държавите-членки гарантират, че за всички инфраструктурни проекти се извършва оценка на въздействието върху пътната безопасност.
2. Оценката на въздействието върху пътната безопасност се извършва на началния етап на планиране преди одобряване на инфраструктурния проект. Във връзка с това държавите-членки се стремят да изпълняват критериите, установени в приложение I.
3. В оценката на въздействието върху пътната безопасност се посочват съображенията за пътна безопасност, допринесли за избора на предлаганото решение. В нея се предоставя и цялата необходима информация за извършване на анализ на разходите и ползите на различните оценявани възможности.

*Член 4***Проверки за пътна безопасност за инфраструктурни проекти**

1. Държавите-членки осигуряват извършването на проверки за пътна безопасност за всички инфраструктурни проекти.
2. При извършване на проверките за пътна безопасност държавите-членки се стремят да изпълняват критериите, установени в приложение II.

Държавите-членки гарантират назначаването на проверител, който да извърши проверка на проектните характеристики на даден инфраструктурен проект.

Проверителят се назначава в съответствие с разпоредбите на член 9, параграф 4 и притежава необходимата професионална квалификация и е преминал обучение съгласно предвиденото в член 9. Когато проверките се извършват от екипи, поне един от членовете на съответния екип трябва да притежава сертификат за професионална квалификация, както е посочено в член 9, параграф 3.

▼B

3. Проверките за пътна безопасност представляват неразделна част от процеса на проектиране на инфраструктурния проект на етапа на предварителен проект, изготвяне на подробен проект, предварително въвеждане в експлоатация и начална експлоатация.

4. Държавите-членки гарантират, че за всеки етап на инфраструктурния проект проверителят изготвя доклад за проверка, в който посочва проектните елементи, които могат да се окажат критични за безопасността. Когато в хода на проверката се установят опасни характеристики, но проектът не бъде коригиран преди края на съответния етап, посочен в приложение II, компетентното образование посочва причините за това в приложение към посочения доклад.

5. Държавите-членки гарантират, че докладът, посочен в параграф 4, води до съответни препоръки от гледна точка на безопасността.

▼M1

6. В рамките на първоначалната проверка на етапа на проектиране Комисията предоставя насоки за проектирането на „щадяща крайпътна среда“ и „разпознаваеми“, както и насоки относно изискванията за качество във връзка с уязвимите ползватели на пътя. Тези насоки се разработват в тясно сътрудничество с експерти от държавата членка.

*Член 5***Цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа**

1. Държавите членки гарантират извършването на цялостна оценка на безопасността на цялата пътна мрежа в експлоатация, обхваната от настоящата директива.

2. В цялостната оценка на безопасността на пътната мрежа се прави оценка на риска от произшествия и степента на въздействието на произшествията, въз основа на:

а) първо, визуален преглед, на място или чрез електронни средства, на проектните характеристики на пътя („заложената“ безопасност); както и

б) анализ на участъците от пътната мрежа, които са в експлоатация повече от три години и по които са ставали голям брой тежки произшествия, съотнесено към пътното движение.

3. Държавите членки гарантират, че първата цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа ще бъде извършена най-късно до 2024 г. Последващите оценки на безопасността на цялата пътна мрежа трябва да са достатъчно чести, за да се гарантират подходящи нива на безопасност, но при всички случаи следва да се извършват най-малко на всеки пет години.

4. При извършването на цялостната оценка на безопасността на пътната мрежа държавите членки могат да вземат предвид индикативните елементи, предвидени в приложение III.

5. Комисията предоставя насоки относно методиката за извършване на системни оценки на безопасността на цялата пътна мрежа и класирането на пътната безопасност.

▼ M1

6. Въз основа на резултатите от оценката, посочена в параграф 1, и с оглед на приоритизирането на нуждите от по-нататъшни действия държавите членки класифицират всички участъци от пътната мрежа в не по-малко от три категории според нивото им на безопасност.

*Член 6***Периодични инспекции за пътна безопасност**

1. Държавите членки гарантират, че периодичните инспекции за пътна безопасност се извършват достатъчно често, за да се гарантират подходящи равнища на безопасност на въпросната пътна инфраструктура.

3. Държавите членки гарантират безопасността на участъците от пътната мрежа, граничещи с пътните тунели, уредени от Директива 2004/54/ЕО, чрез съвместни инспекции за пътна безопасност, включващи компетентните образувания, участващи в изпълнението на настоящата директива и Директива 2004/54/ЕО. Съвместните инспекции за пътна безопасност са достатъчно чести, за да гарантират подходящи нива на безопасност, но при всички случаи се извършват най-малко на всеки шест години.

▼ B

4. Без да се засягат насоките, приети съгласно член 8, държавите-членки приемат насоки относно приложимите временни мерки за безопасност при ремонтни работи по пътя. Те прилагат и подходяща схема за инспекции, чрез която да се гарантира правилното прилагане на тези насоки.

▼ M1*Член 6а***Последващи действия във връзка с процедурите за пътищата в експлоатация**

1. Държавите членки гарантират, че констатациите от оценките на безопасността на цялата пътна мрежа, извършени съгласно член 5, водят до последващи действия – или целенасочени инспекции за пътна безопасност, или преки коригиращи действия.

2. При извършването на целенасочените инспекции за пътна безопасност държавите членки могат да вземат предвид индикативните елементи, посочени в приложение Па.

3. Целенасочените инспекции за пътна безопасност се извършват от експертни екипи. Най-малко един от членовете на експертния екип трябва да отговаря на изискванията, определени в член 9, параграф 4, буква а).

4. Държавите членки гарантират, че констатациите от целенасочените инспекции за пътна безопасност са последвани от мотивирани решения за определяне на необходимостта от коригиращи действия. По-специално, държавите членки определят пътните участъци, където е необходимо повишаване на безопасността на пътната инфраструктура, и определят приоритетните действия с оглед на повишаването на безопасността на тези пътни участъци.

5. Държавите членки гарантират, че коригиращите действия са насочени основно към пътни участъци с ниски нива на безопасност, които предоставят възможност за прилагането на мерки с голям потенциал за повишаване на безопасността и икономии от свързаните с произшествия разходи.

▼ M1

6. Държавите членки изготвят и редовно актуализират основан на риска план за приоритетни действия за проследяване на изпълнението на определените коригиращи действия.

*Член 6б***Защита на уязвимите ползватели на пътя**

Държавите членки гарантират, че нуждите на уязвимите ползватели на пътя се взимат под внимание при прилагането на процедурите, предвидени в членове 3—6а.

*Член 6в***Пътна маркировка и пътни знаци**

1. В своите съществуващи и бъдещи процедури за пътната маркировка и пътните знаци държавите членки обръщат специално внимание на ефективната видимост и възприемане на пътната маркировка и пътните знаци за хора водачи и автоматизирани системи за подпомагане на водача. Такива процедури трябва да вземат под внимание общите спецификации, когато такива общи спецификации са били установени в съответствие с параграф 3.

2. Най-късно до юни 2021 г. създадена от Комисията група от експерти оценява възможността за установяване на общи спецификации, включително различни елементи, целящи да се гарантира оперативното използване на пътната маркировка и пътните знаци, за да се насърчи ефективната видимост и възприемане на пътната маркировка и пътните знаци за хора водачи и автоматизирани системи за подпомагане на водача. Групата включва експерти, определени от държавите членки. Оценката включва консултация с Икономическата комисия за Европа на ООН.

Оценката по-специално отчита следните елементи:

- а) взаимодействието между различните технологии за подпомагане на водача и инфраструктурата;
- б) въздействието на климатичните и атмосферните явления, както и на движението, върху пътната маркировка и пътните знаци, налични на територията на Съюза;
- в) вида и честотата на усилията за поддържането, необходими за различните технологии, включително оценка на разходите.

3. Като взема под внимание оценката, посочена в параграф 2, Комисията може да приеме актове за изпълнение с цел установяването на общи спецификации, свързани с посочените в параграф 1 процедури на държавите членки, целящи да се гарантира оперативното използване на тяхната пътна маркировка и пътни знаци, с оглед на ефективната видимост и възприемане на пътната маркировка и пътните знаци за хора водачи и автоматизирани системи за подпомагане на водача. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 13, параграф 2.

Актовете за изпълнение, посочени в алинея първа, не засягат компетентността на Европейския комитет за стандартизация по отношение на стандартите за пътна маркировка и пътни знаци.

▼ M1*Член 6г***Информация и прозрачност**

Комисията публикува европейска карта на пътната мрежа, попадаща в обхвата на настоящата директива, която е достъпна онлайн, като посочва ясно различните категории, както е посочено в член 5, параграф 6.

*Член 6д***Доброволно публикуване на информация**

Държавите членки се стремят да създадат национална система за доброволно публикуване на информация, достъпна онлайн за всички ползватели на пътя, за да се улесни събирането на данни за събития, предавани от ползвателите на пътя и от превозните средства, както и всяка друга свързана с безопасността информация, която се възприема от съответното публикуващо лице като действителен или потенциален риск по отношение на безопасността на пътната инфраструктура.

▼ B*Член 7***Управление на данни**

1. Държавите-членки гарантират, че за всяко произшествие, предизвикало смърт, настъпило на път, посочен в член 1, параграф 2, компетентното образувание съставя протокол за пътно произшествие. Държавите-членки се стремят да включат в този протокол всеки от елементите, изброени в приложение IV.

▼ M1

1а. Комисията може да приеме актове за изпълнение, за да представи насоки относно докладването за тежестта на произшествието, включително брой на смъртните случаи и ранените лица. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 13, параграф 2.

▼ B

2. Държавите-членки изчисляват средните социални разходи за произшествие, предизвикало смърт и средните социални разходи за тежко произшествие, настъпило на тяхна територия. Държавите-членки могат да извършват допълнителна диференциация на размера на разходите, който се актуализира най-малко веднъж на всеки пет години.

*Член 8***Приемане и съобщаване на насоки**

1. Държавите-членки гарантират приемането на насоки, ако такива не са вече налице, в срок до 19 декември 2011 г., за да подпомогнат компетентните образувания в прилагането на настоящата директива.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията тези насоки в срок от три месеца след приемането или изменението им.

3. Комисията публикува насоките на обществен уебсайт.

▼B*Член 9***Назначаване и обучение на проверители**

1. Държавите-членки гарантират приемането на програми за обучение на проверители на пътната безопасност, ако такива не са вече налице, в срок до 19 декември 2011 г.

▼M1

1а. За проверителите на пътната безопасност, преминали обучението си след 17 декември 2024 г., държавите членки гарантират, че програмите за обучение на проверителите на пътната безопасност включват аспекти, свързани с уязвимите ползватели на пътя и инфраструктурата за такива участници.

▼B

2. Държавите-членки гарантират, че при извършване на дейности по настоящата директива, проверителите на пътната безопасност преминават първоначално обучение, като след завършването му получават сертификат за професионална квалификация и участват в периодични курсове за допълнително обучение.

3. Държавите-членки гарантират, че проверителите на пътната безопасност притежават сертификат за професионална квалификация. Признават се сертификатите, издадени преди датата на влизане в сила на настоящата директива.

4. Държавите-членки гарантират, че проверителите се назначават в съответствие със следните изисквания:

- а) проверителите притежават съответен опит или са преминали обучение в областта на пътното проектиране, техниката на пътна безопасност и анализ на произшествия;
- б) две години след приемането на насоките по член 8 от държавите-членки, проверките за пътна безопасност се извършват единствено от проверители или екипи, в които участват проверители, отговарящи на изискванията по параграфи 2 и 3;
- в) за целите на проверявания инфраструктурен проект, към момента на проверката проверителят не трябва да участва в планирането или експлоатацията на съответния инфраструктурен проект.

▼M1*Член 10***Обмен на добри практики**

С цел подобряване на безопасността на пътищата в рамките на Съюза, Комисията установява съгласувана система за обмен на информация и най-добри практики между държавите членки, обхващаща, *inter alia*, програмите за обучение за пътна безопасност, съществуващите проекти за безопасност на пътната инфраструктура и доказани технологии за пътна безопасност.

▼B*Член 11***Продължаващо усъвършенстване на практиките за управление на безопасността**

1. Комисията улеснява и структурира обмена на знания и най-добри практики между държавите-членки, като използва опита, натрупан в съответните съществуващи международни форуми, с оглед да се постигне продължаващо усъвършенстване на практиките за управление на безопасността на пътните инфраструктури в Европейския съюз.

▼ M1▼ B

3. Когато е подходящо, по въпроси, свързани с аспектите на техническата безопасност, могат да се провеждат консултации със съответните неправителствени организации, които работят в областта на безопасността и управлението на пътни инфраструктури.

▼ M1*Член 11а***Докладване**

1. До 31 октомври 2025 г. държавите членки предоставят на Комисията доклад за класифицирането на безопасността на цялата мрежа, оценена в съответствие с член 5. Когато е възможно, докладът се основава на обща методика. Ако е приложимо, докладът също включва списък с мерките в националните актуализирани насоки, включително по-специално подобренията по отношение на технологичния напредък и защитата на уязвимите ползватели на пътя. От 31 октомври 2025 г. нататък тези доклади се предоставят на всеки пет години.

2. За първи път най-късно до 31 октомври 2027 г. и на всеки пет години след това, Комисията изготвя – въз основа на анализ на националните доклади, посочени в параграф 1, доклад за прилагането на настоящата директива, по-специално по отношение на елементите, посочени в параграф 1, и за евентуалните допълнителни мерки, включително преразглеждането на настоящата директива и евентуалното ѝ адаптиране към техническия прогрес, и го представя на Европейския парламент и на Съвета.

*Член 12***Изменение на приложенията**

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 12а за изменение на приложенията с цел адаптирането им към техническия прогрес.

*Член 12а***Упражняване на делегирането**

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 12, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 16 декември 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 12, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

▼ M1

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽¹⁾.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 12, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

*Член 13***Процедура на комитет**

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

▼ B*Член 14***Транспониране**

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 19 декември 2010 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

*Член 15***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 16***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

⁽¹⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

▼ M1*ПРИЛОЖЕНИЕ I***ИНДИКАТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ОЦЕНКИТЕ НА
ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ПЪТНАТА БЕЗОПАСНОСТ****▼ B**

1. Елементи на оценката на въздействието върху пътната безопасност:
  - а) определение на проблема;
  - б) текущо състояние и сценарий на „бездействие“;
  - в) цели за пътна безопасност;
  - г) анализ на въздействието върху пътната безопасност на предложените алтернативи;
  - д) сравнение на алтернативите, включително анализ на разходите и ползите;
  - е) представяне на набор от възможни решения.
2. Елементи, които следва да бъдат взети под внимание:
  - а) смъртни случаи и произшествия; съпоставка на целеви мерки за намаляването им и сценарий на „бездействие“;
  - б) избор на маршрут и модели на движението;
  - в) възможни въздействия върху съществуващата мрежа (напр. изходи, пресечни точки, железопътни прелези);
  - г) ползватели на пътя, включително уязвими ползватели (напр. пешеходци, велосипедисти, мотоциклетисти);

▼ M1

- д) движение (напр. интензивност на движението, категоризация на движението по тип), включително изчисления пешеходен и велосипеден поток, определян от функциите на използване на прилежащите земи;

▼ B

- е) сезонна зависимост и климатични условия;
- ж) наличие на достатъчен брой безопасни зони за паркиране.
- з) сеизмична активност.

▼ M1*ПРИЛОЖЕНИЕ II***ИНДИКАТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРОВЕРКИТЕ ЗА ПЪТНА БЕЗОПАСНОСТ****▼ B**

1. Критерии на етапа на предварителен проект:

- а) географско местоположение (например излагане на опасност от свлачища, наводнения, лавини), сезонно обусловени и климатични условия, както и сеизмична активност;
- б) вид кръстовища и отдалеченост помежду им;
- в) брой и вид на платната;
- г) видове допустимо движение за новия път;
- д) функционалност на пътя в рамките на пътната мрежа;
- е) метеорологични условия;
- ж) скорост на движение;
- з) пътен профил (напр. ширина на платното, алеи за велосипедисти, пешеходни зони);
- и) хоризонтална и вертикална проекция;
- й) видимост;
- к) план на кръстовищата;
- л) обществен транспорт и инфраструктура;
- м) пътни/железопътни прелези;

▼ M1

н) мерки за уязвимите ползватели на пътя:

- i) мерки за пешеходци;
- ii) мерки за велосипедисти, включително наличието на алтернативни маршрути или отсечки, отделени от движението с висока скорост;
- iii) мерки за ползватели на двуколесни моторни превозни средства;
- iv) гъстота и локализация на прелезите за пешеходци и велосипедисти;
- v) мерки за пешеходци и велосипедисти по засегнатите пътища в района;
- vi) отделяне на пешеходците и велосипедистите от движението с висока скорост или наличие на преки алтернативни маршрути по пътища от по-нисък клас.

▼ B

2. Критерии на етапа на изготвяне на подробен проект:

- а) трасе;
- б) съгласувани пътни знаци и маркировка;
- в) осветеност на осветяваните пътища и пресечни точки;
- г) оборудване на крайпътната зона;

▼ B

- д) крайпътна обстановка, включително растителност;
- е) неподвижни препятствия в крайпътната зона;
- ж) наличие на безопасни зони за паркиране;

▼ M1

- з) мерки за уязвими ползватели на пътя:
  - i) мерки за пешеходци,
  - ii) мерки за велосипедисти,
  - iii) мерки за ползватели на двуколесни моторни превозни средства;

▼ B

- и) удобно за ползвателя приспособяване на системите от пътни ограничители (централни разделителни полоси и противударни бариери за предотвратяване на опасностите за уязвими ползватели).
3. Критерии на етапа на предварително въвеждане в експлоатация:
- а) безопасност на ползвателите на пътя и видимост при различни условия като тъмнина и при обичайни атмосферни условия;
  - б) разпознаваемост на пътните знаци и маркировка;
  - в) състояние на настилките.
4. Критерии на етапа на начална експлоатация: оценка на безопасността на пътя въз основа на действителното поведение на ползвателите на пътя.
- На всеки етап проверките могат да включват необходимост от преразглеждане на критериите от предходните етапи.

▼ M1

ПРИЛОЖЕНИЕ IIa

**ИНДИКАТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЕЛЕНАСОЧЕНИТЕ
ИНСПЕКЦИИ ЗА ПЪТНА БЕЗОПАСНОСТ**

1. Проекция на пътя и пътни профили:
  - а) видимост и разстояния за видимост;
  - б) ограничение на скоростта и зони с въведено ограничение на скоростта;
  - в) лесна за разграничаване проекция (т.е. „разпознаваемост“ на проекцията от страна на ползвателите на пътя);
  - г) достъп до прилежащи имоти и проекти;
  - д) достъп на превозни средства за спешна помощ и служебни превозни средства;
  - е) поддържане на мостове и водостоци;
  - ж) крайпътно оформление (банкети, ръб на пътната настилка, изкопи и насипи).
2. Пресечни точки и пътни възли:
  - а) целесъобразност на вида пресечна точка/пътен възел;
  - б) геометрия на разположението на пресечна точка/пътен възел;
  - в) видимост и яснота (възприемане) на пресечните точки;
  - г) видимост на пресечни точки;
  - д) разположение на допълнителни ленти на пресечни точки;
  - е) контролиране на трафика в пресечната точка (напр. със знаци „стоп“, светлинни сигнали и т.н.);
  - ж) наличието на прелези за пресичане на пешеходци и велосипедисти.
3. Мерки за уязвими ползватели на пътя:
  - а) мерки за пешеходци;
  - б) мерки за велосипедисти;
  - в) мерки за ползватели на двуколесни моторни превозни средства;
  - г) обществен транспорт и инфраструктура;
  - д) железопътни прелези (като се има предвид преди всичко видът на прелеза и дали става въпрос за управлявани или не от човек, ръчни или автоматизирани съоръжения).
4. Осветеност, знаци и маркировка:
  - а) съгласувани пътни знаци, които не възпрепятстват видимостта;
  - б) яснота на пътните знаци (позиция, размер, цвят);
  - в) стълбове, използвани за сигнализация;
  - г) съгласувана пътна маркировка и разделителни линии;
  - д) яснота на пътната маркировка (позиция, размери и светлоотразителност при сухи и влажни условия);

▼ M1

- е) подходящ контраст на пътната маркировка;
  - ж) осветеност на осветяваните пътища и пресечни точки;
  - з) подходящи крайпътни съоръжения.
5. Светлинни сигнали:
- а) експлоатация;
  - б) видимост.
6. Обекти, зони, свободни от препятствия, и системи от пътни ограничители:
- а) крайпътна среда включително растителност;
  - б) крайпътни опасности и разстояние от края на пътното платно или велосипедната алея;
  - в) удобно за ползвателя приспособяване на системите от пътни ограничители (централни разделителни полоси и противоударни бариери за предотвратяване на опасностите за уязвими ползватели на пътя);
  - г) краища на противоударните бариери;
  - д) подходящи системи от пътни ограничители по мостове и водостоци;
  - е) ограждения (по пътища с ограничен достъп).
7. Настилка:
- а) дефекти на настилката;
  - б) съпротивление на хлъзгане;
  - в) насипни материали/чакъл/камъни;
  - г) образуване на локви, отводняване.
8. Мостове и тунели:
- а) наличие и брой на мостовете;
  - б) наличие и брой на тунелите;
  - в) визуални елементи, които представляват рискове за безопасността на инфраструктурата.
9. Други въпроси:
- а) мерки за безопасни зони за паркиране и зони за отдих;
  - б) мерки за тежкотоварни превозни средства;
  - в) заслепяване от фарове;
  - г) ремонтни работи по пътя;
  - д) небезопасени работи в крайпътното пространство;
  - е) подходяща информация в интелигентните транспортни системи (напр. знаци с променливо съдържание);
  - ж) дива природа и животни;
  - з) предупреждения за зони на училища (ако е приложимо).

▼ M1

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИНДИКАТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЯЛОСТНАТА ОЦЕНКА НА БЕЗОПАСНОСТТА НА ПЪТНАТА МРЕЖА

1. Общи положения:

- а) вид на пътя по отношение на вида и размера на регионите/градовете, които свързва;
- б) дължина на пътната отсечка;
- в) вид на района (селски, градски);
- г) земеползване (образователни, търговски, промишлени и производствени, жилищни, животновъдни и земеделски, по-слабо развити райони);
- д) гъстота на точки за достъп до имоти;
- е) наличието на локални платна (напр. за достъп до магазини);
- ж) наличието на ремонтни работи;
- з) наличието на паркинг.

2. Интензивност на движението:

- а) интензивност на движението;
- б) наблюдавана интензивност на мотоциклетисти;
- в) наблюдавана интензивност на пешеходци от двете страни, като се отбелязват преминаващите надлъжно и пресичащите;
- г) наблюдавана интензивност на велосипедисти от двете страни, като се отбелязва дали те преминават по пътя или го пресичат;
- д) наблюдавана интензивност на тежкотоварни автомобили;
- е) изчислен пешеходен поток, определян от функциите на използване на прилежащи земи;
- ж) изчислен велосипеден поток, определян от функциите на използване на прилежащи земи.

3. Данни за произшествия:

- а) брой, място и причина за смъртни случаи по групи ползватели на пътя;
- б) брой и място на тежките наранявания по групи ползватели на пътя.

4. Оперативни характеристики:

- а) ограничение на скоростта (общо, за мотоциклетисти; за камиони);
- б) фактическа скорост (85-и перцентил);
- в) управление на скоростта и/или успокояване на трафика;
- г) наличието на устройства за интелигентни транспортни системи: предупреждения за натоварено движение, знаци с променливо съдържание;

▼ M1

- д) предупреждение за зона на училище;
  - е) наличието на патрул за безопасно пресичане край училищата в препоръчани периоди.
5. Геометрични характеристики:
- а) характеристики на напречните профили (брой, вид и ширина на платната, оформление и материал на банкетите на централната разделителна ивица, велосипедни алеи, пешеходни пътеки и т.н.), включително тяхната променливост;
  - б) хоризонтални криви;
  - в) наклон и вертикална проекция;
  - г) видимост и разстояния за видимост.
6. Обекти, зони, свободни от препятствия, и системи от пътни ограничители:
- а) крайпътна среда и зони, свободни от препятствия;
  - б) неподвижни препятствия в крайпътната зона (напр. светлинни стълбове, дървета и др.);
  - в) разстояние на препятствията от пътя;
  - г) гъстота на препятствията;
  - д) предупредителни релефни ивици;
  - е) системи от пътни ограничители.
7. Мостове и тунели:
- а) наличие и брой на мостовете, както и съответна информация относно тях;
  - б) наличие и брой на тунелите, както и съответна информация относно тях;
  - в) визуални елементи, които представляват рискове за безопасността на инфраструктурата.
8. Пресечни точки:
- а) тип на пресечната точка и брой разклонения (като се отбелязва по-конкретно вида на контрола и наличието на защитени завои);
  - б) наличието на канализиране;
  - в) качество на пресечните точки;
  - г) интензивност на движението на пресечната точка;
  - д) наличието на железопътни прелези (като се има предвид в частност видът на прелеза и дали става въпрос за управлявани или не от човек, ръчни или автоматизирани съоръжения).
9. Поддържане:
- а) дефекти на настилка;
  - б) съпротивление на хлъзгане на настилка;
  - в) състояние на банкетите (включително растителност);

▼ M1

- г) състояние на знаците, маркировката и разделителните линии;
  - д) състояние на системите от пътни ограничители.
10. Съоръжения за уязвими ползватели на пътя:
- а) пешеходни пътеки и прелези за велосипедисти (повърхностно пресичане и пресечки, свързващи различни нива);
  - б) прелези за велосипедисти (пресичане на ниво и пресечки, свързващи различни нива);
  - в) предпазни огради за пешеходци;
  - г) наличието на тротоар или отделено съоръжение;
  - д) велосипедни съоръжения и техния вид (велосипедни алеи, велосипедни ленти, други);
  - е) качество на пешеходните пътеки във връзка с видимостта и пътната сигнализация на всяко съоръжение;
  - ж) съоръжения за пресичане на пешеходци и велосипедисти на входното разклонение на второстепенен път, който осигурява връзка с мрежа;
  - з) наличието на алтернативни маршрути за пешеходци и велосипедисти в случай на липса на отделени съоръжения.
11. Системи преди и след произшествие за наранявания при пътнотранспортни произшествия и елементи за намаляване на тежестта:
- а) оперативни центрове на мрежата и други съоръжения за патрулиране;
  - б) механизми за съобщаване на условията на шофиране на ползвателите на пътя с цел предотвратяване на произшествия или инциденти;
  - в) системи за автоматично откриване на инциденти: сензори и камери;
  - г) системи за управление на инциденти;
  - д) системи за комуникация със службите за реакция при спешни ситуации.

▼B*ПРИЛОЖЕНИЕ IV***ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОИЗШЕСТВИЯТА, СЪДЪРЖАЩИ СЕ В
ПРОТОКОЛИТЕ ЗА ПЪТНИ ПРОИЗШЕСТВИЯ**

Протоколите за пътни произшествия включват следните елементи:

▼M1

1. място на произшествието (възможно най-точно), включително координати според ГНСС;

▼B

2. снимки и/или скици на местопроизшествието;
3. дата и час на пътното произшествие;
4. информация за пътя, като например вид на околността, вид на пътя, вид на кръстовището, включително сигнализация, брой на платната, маркировка, повърхност на пътя, осветеност и атмосферни условия, ограничение на скоростта, препятствия в крайпътната зона;

▼M1

5. тежест на произшествието;

▼B

6. особености на участвалите в произшествието лица, като възраст, пол, националност, ниво на алкохол в кръвта, използване или неизползване на оборудване за безопасност;
7. данни за участвалите в произшествието превозни средства (вид, възраст, държава, оборудване за безопасност, ако има такова, дата на последния периодичен технически преглед в съответствие с приложимото законодателство);
8. данни за произшествието като вид на произшествието, вид на сблъсъка, поведение на превозните средства и на водачите;
9. винаги когато е възможно, информация за времето, изтекло от момента на произшествието до регистрирането му или до пристигането на спасителни екипи.